

Kyrkogrim.

Kyrkogrim.

Kyrkogrimen höll till under kyrkorna. Ibland var den i skepnad av en stor sugga. De, som voro ute och gingo årsgång julnatten, kunde ofta möta glos-son eller kyrkogrimen.

Klok-Anna i Grimslöv.

Klok-Anna i
Grimslöv.

Klok-Anna var inte dum. Jag kände henne ganska väl och en gång frågade jag henne: "Har Anna haft några förfäder, som har kunnat något, eller var har Anna lärt sig det?" Då sa' hon: "Så sant jag lever, har jag inte gjort något för att lära mig, utan den ingivelsen har kommit till mig lite i sänder!"

2684

Trolleri.

Trolleri.

Vi hade en piga, som hade tjä-
nat i Bjellerhult, och som hade vissa konster för
sig.

När en ko hade kalvat och skul-
le ut första gången, så skulle hon gå över eld
och vatten och stål. I ena ändan av en träsko la-
de hon en eldglöd, i den andra en kopp vatten och
en sax bredvid. Min far förbjöd henne att göra
detta. - I Bjellerhult hade de vänt allting avigt,
när korna skulle kalva, dynggrepar, mjölkpallar o.s.v.

Småland

bid 4-41.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

4

Kinnivalla hd
Småland
1929

Uppf. av Bengt Söderberg

här av Anna Söderberg f. 1845.

2684

En gammal folkvisa om Sven Hildebrand.

Sven Hildebrand han sade till sin mor
Kom igen medan linden den är grön
Har jag här i världen ej en syster fått
Blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

Jo visst, hade du en syster , liten Eling så bård
Kom igen medan linden den är grön
Den havsfrun hon tog från din moder med våld
Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

Hade jag fyra gullhästsko, fyra och tjugo gullsöm

Kom igen medan linden den är grön

Så kunde jag rida i den stridaste ström

Blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

2684

Här har du fyra gullhästskor och fyra och tjugo gullsöm

Kom igen medan linden den är grön

Men akta dig väl för den stridaste ström

Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

Hildebrand han sadlar sin gångare grå

Kom igen medan linden den är grön

Sen rider han sig till havsfruns gård

Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

Goddag min skön havsfrau, så fager och så fin
Kom igen medan linden den är grön
Icke är jag fager och ej heller är jag fin
Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

2684

Men jag haver en liten tärna
Hon glimmar som en stjärna
Kom igen medan linden den är grön
Och idag skall hon sitta på min högra ärestol
Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

Hundrade dukater det skall jag giva dig
Kom igen medan linden den är grön
Om jag denna tärnan blott kunde få se
Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

Behåll du dina dukater, så gärna som du vill

Kom igen medan linden den är grön

Denna lilla tärnan den skänker jag dig till

Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

2004

Nu du, min lilla Elin, sätt bästa klänning på

Kom igen medan linden den är grön

Idag skall du före en ungersven stå

Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

Hur skall jag kunna före en ungersven stå

Kom igen medan linden den är grön

Som inte har sett solen på fulla femton år

Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

Sen togo de på henne en silkeskjortel blå

Kom igen medan linden den är grön

Uti varenda fålla satt röda gullband på

Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

2684

Sen fick hon en ring uppå sin hand

Kom igen medan linden den är grön

Den skulle hon skänka till Sven Hildebrand

Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

Aldrig jag tager den ringen av din hand

Kom igen medan linden den är grön

Förrän du har mig sagt dina förfäders namn

Det blåser kallt kallt väder ifrån sjön.

9
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Jo, min fader det var riddar Hildebrand så stolt

Kom igen medan linden den är grön

Min moder det var en grevinna så bård

Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

2684

Så är du min syster, liten Elin så bård

Kom igen medan linden den är grön

Den havsfrun hon tog från min moder med våld

Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

Sen satte han henne på gångaren grå
Kom igen medan linden den är grön
Sen rider han från hvsfruns fagra gullgård
Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

2684

Havsfrun hon står i vrede på sin gård
Kom igen medan linden den är grön
Hon ser hur de flydde över sjön
Det blåser kallt, kallt väder över sjön.

Hade jag detta trott, hade jag detta tänkt
Kom igen medan linden den är grön
Skulle jag dem båda i blåa böljan sänkt
Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

LUNDS UNIVERSITET
FOLKMINNESARKIV

//

Ty min port den är av järn och dess lås den är av stål
Kom igen medan linden den är grön
Jag hade väl aldrig behövt att låta dem gå av min gård
Det blåser kallt, kallt väder ifrån sjön.

2684

Hon hade inte beräknat, att han hade gullskor.
De hade sökt efter henne länge, och det var en dvärg, som
hade sagt, att om det var någon, som vågade rida rätt ut
i havet, och han hade en grå skimmel, som var skodd med
gullhästskor och gullsöm, så skulle han kunna rädda henne
ur havsfruns våld. Men det var ingen, som vågat göra det,
förrän hennes bror vuxit upp, så han kunde göra det.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

12.

2684

Vaggvisor.

Vaggvisor.

2684

Vaggvisor:

I

Vyssa, nana liten och låjer. (led, ful)
Far och mor de göra väl flåjer, (flera)
Stugan full och fastan (förstugan) halv,
En halver trave på backen.

Vaggvisor:

I.

2684

II.

Det satt en skata i furuträd,
Hon sjöng en ljuvelig visa:
"Om inte barnet tiger snällt,
så får det smaka riset."

II.

III.

Skatan sitter i granen.

Skatan skall fara till Långabo

Och köpa barnet nya sko

Med spånne,

Så sover barnet länge.

III.

2684

IV.

Kalle han har en liten guldvagn,
Däruti han själv skulle åka.
En liten guldpiska det har han i sin hand,
Han "smäcker" så många han råkar.
För oxar och kor
Det haver han nog.
Figor och drängar till husbehov,
Många små pippor på taket.

IV.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

17

2684

V.

V.

Ekorren gick åt ängen att slå,
Så fick han höra, hur orrarna de "snärkte".
Och kråkan, hon rävsade,
Och katten han drog,
Och lille guldgossen, han körde.

2684

VI.

VI.

Bä, bä, svarta lamm,

Har du någon ull? —

Bä, bä, söta barn,

Hela pälsen full,

En helgdagsrock till far

Ett söndagsskört (kjol) till mor

Och ett par svarta "hoser" till lillaste bror.

19.
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2684

Friarevisor.

Friarevisor.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

20.

Friarevisa.

Friare-visa.

Friaren: Huru länge skall jag springa här och
slita mina skor,

2684

Innan jag får veta din ära och din tro?

Ungmön: Åhjo, du må springa här det skäller(skadar)
inte mig,

Ty flera småpengar får skomakaren av dig.

//

Ungmön: Packa dig på dörren du lede fyllehund!
jag orkar ej höra din sladderande mun.
jag haver redan sport, du är en fattig karl;
jag är en rik mans dotter, jag vill dig inte ha.

//

Friaren: Ja, uti våra gårdar kallar man mig svirrebuss.
För fyra och tjugo riksdaler, det har jag druckit
För öl och mjöd och vin det blandar jag tillsam^{upp},
Och sådant dricker jag, när andra dricka "vann."

Ungmön: Ack rid du hem och raska dig och red nu ut ditt hår

Och kom igen i morgon, då skall vårt bröllop stå.

2684

För fem och tjugo riksdaler, det har jag i mitt

Säg, vill du inte bliva allra kärasten min?^{skinn,}

//

Friaren: Det kan väl icke ske i morgon, min lilla, goda vän,
jag haver mig en annan jänta, jag viger mig vid den.

Hon är båd' rikare och raskare än du.

jag vill dig inte hava, det säger jag dig nu.

//

Friarevisa.

Friarevisa.

Ungersven tog sin hatt i hand,

Han bugar sig ned till jorden:

"Ack vill du vara min brud i kväll?

Säg, svara mig på de orden!"

//

"Jag din brud ej vara vill,"

svarar hon i detsamma,

"Men vill du vänta i femton år

Då skola vi väl bli ett par."

//

"Ja, femton år är allt för långa

För en ungersven att bida.

Och vill du inte i kväll

Så måste jag genast bortrida."

//

2684

"Ja, rida bort — och komma strax igen,

Ha mig troget i minne.

Ja, köp de guldringar fem

Att sätta på mina fingrar."

//

"Och har jag koen, och har jag stolen,

Kan jag själver mjölka." —

"Raska gossar det vill jag ha,

Men inga bränvinshållkar."

//

"Jag är väl ingen fyllehund,

Fastän jag litet dricker.

Det friskar upp min matta kropp

Och hjärtat vederkvicker."

//

"Jo, visst är du en fyllehund,

Du drack upp aderton daler,

2084

Du drack upp handskar, du drack upp hatt,

2684

Du drack upp hästen och sadeln."

//

Och har jag stolen och har jag kornet,

Kan jag själver kasta.

Och blir jag inte gift i år,

Så kan det intet hasta."

"Jag har sport, att du skall gifta dig."

"Jag har
sport, att du
skall gifta
dig."

Jag har sport, att du skall gifta dig,

Och jag hat sport, vem du skall ha.

Ja, du skall ha en vacker flicka,

Och hon är rik och står sig bra.

2684

//

Ja, du må hana (ha henne),

Och du må tana,

Och du må kyssa

Och du må klappa. .

//

Du må tro hon har silverknappar,

Tre tums fransar

Och pärlécransar

Och pärlépyttor i vartenda hår.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

12.

2684

Sjömansvisa.

Sjömansvisa.

Sjömansvisa.

Sjömansvisa

En ung sjöman förlustade sig,
Utåt en gröner äng. Ja äng! Tomt ta de li di da da
Utåt en gröner äng.

2684

//

Han plockade bladen av fikonträd
Och bäddade sig en säng. ja, säng! Tomt o.s.v.
Han bäddade sig en säng.

//

När som sängen hon var bäddad,
Och allting var till reds. ja, reds! Tomt o.s.v.
Och allting var tillreds,

//

Då fram kommer skönaste jungfrun
Och sätter sig bredvid. Bredvid! Tomt o.s.v.
Och sätter sig bredvid.

//

De lade sig neder att sova

Uti den gröna säng. ja säng! Tomt o.s.v.

Uti den gröna säng.

2684

//

Om morgonen när hon vaknade,

Då "var hon med" en dräng. ja dräng! Tomt o.s.v.

Då var hon med en dräng.

//

"Gud nåde mig arma flicka!

Hur illa har det gått! ja, gått! Tomt o.s.v.

Hur illa har det gått!

//

Men tar du mig till äkta,

Då är jag sorgen kvitt. ja kvitt! Tomt o.s.v.

Då ärr jag sorgen kvitt."

//

"Ack nej, min hjärtans flicka,
jag det ej göra kan. ja, kan! Tomt o.s.v.
jag det ej göra kan.

2684

//

Ty skeppet det står färdigt
Att segla åt främmande land. ja, land! Tomt o.s.v.
Att resa åt främmande land!"

//

Hon vinkade med handen¹
Adjö, min fästeman. ja man! Tomt o.s.v.
Adjö min fä¹steman.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

31

2684

Jungfrun och greven.

Jungfrun och greven.

Cup

Jungfrun och greven.

Jungfrun och
greven.

Och jungfrun gånger sig åt högaste berg

För att skåda det djupaste hav.

Så fick hon då se skepp gångande,

Som fullt av grevar var.

//

Den allra yngste greven,

Som uppå skeppet var,

Han sig med jungfrun trolovade

Så unger, som han var.

//

Och ungersven tog en rödan guldring,

Den han satte på jungfruens hand.

"Tag den, tag den, min lilla vän,

Det är ett kärleksband."

//

"Vad skall jag säga för min mor,

När som jag kommer hem?"—

2684

"Säg så, säg så, min lilla vän:
jag hittat den i grönaste äng."

//

2684

"För min mor till att ljuga,
Det går slätt inte an,
Ty bättre är att säga sant:
Det är ett kärleksband."

//

Ungersven han reser bort allt om en tid
För att se sig litet om.
"Låt ingen, låt ingen benärta dig!
jag kommer väl igen."

//

När sju år voro gångna
kommer ungersvenen hem igen.
Då hälsar han på fadern sin:
"Huru mår kärastan min?"

//

"Nu har du för länge varit borta,

I dag står din käraste brud.

2684

Vems kall du nu få till vän igen?" —

"Det och den levande Gud!"

//

Ungersven han sadlar sin gångare grå

För att rida till bröllopgård.

Så fick han då se, huru härliga

Det bröllop står.

//

Ungersven tog jungfrun och dansade golvet omkring,

För att hon skulle se sig litet omkring.

Så sakta som de dansade,

Så bleknar hon på kind.

"Varför är du så bleker,
Som i förtid varit så röd,
Som i förtid har varit som valmoros,
När hon i sin fägring står?"

//

"Ack jo, jag må väl blekna
Och aldrig bliva röd.
Det haver en annat benarrat mig
och sagt att du var död."

//

Och ungersven han gångar sig åt kammaren in,
Han luckar igen dörren efter sig.
Så sätter han sig på förgyllande stol
För att skriva skiljobrev.

//

2684

När som brevet var fullskrivet,
Och timman var förbi,
Så drog han då upp sitt förgyllande svärd
Och stack uti sitt liv.

//

När blodet begynner att rinna,
Som strida strömmar gör,
Då luckar han upp på sin kammardörr
Och ropte: "Kom min käraste att se!"

//

"Åh, Gud nåde mig arma flicka!
Åh, Gud nåde, mig arma mö!
Den ena är jag vigder vid,
Den andre ligger död."

//

Och kom I flickor alla

Och skåden, huru ömkeligt det är

Att hava två tungor i sin mun

Och hava två vänner kär!

##

Ämn.: De två första raderna i varje vers
sjunges två gånger.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

38

2684

Ljungby-visan.

Ljungby-visan.

Ljungby visan.

Ljungby visan.

Och riddaren han rider sig åt rosenlund,
Den vackraste spatsering åt nord.
Då fick han se i samma den stund
Stolta skogsrå't framför sig stå.

2684

//

Här står stolta skogsrå't i däglighet och prakt,
Och gångaren i tygeln hon tog.
Hennes ögon de glimma utav ömhet och makt,
Och med munnen hon så leende log.

//

Trollpackan hon lutar sig åt bergshällen in,
Där rikedom inunder flöt.
Sedan räcker hon åt riddaren sin snövita hand,
Det förgyllande horn honom bjöd.

//

Ja, riddaren tog hornet med ett gladeligt mod:

"Vik undan du ledaste troll!"

Och sedan åt henne med sabeln han slog,

Och hans fåle den lopp åt sitt håll.

//

När elfte slaget klingar uti Ljungby torn,

Då hörde han trollpackans gny:

"Nästkommande morgon du aldrig skall få se,

Ej heller få omfamna din brud."

//

När tolfte slaget klingar uti Ljungby torn,

Då skente (skenade) hans fåle så fort

Över gårdsgårdar, åkrar, ångar och fält,

Sedan stupar han vid borggårdens port.

//

2684

Ja, portarnas gångjärn, de klinga och de klang,

Men i salen brinna lamporna klart.

Huru ljuvligt de spelade och harporna klang,

Gläd dig brud, se, din brudgum är där!

++

Im.

Kinnwalds b. d.

Almunderyd 8^{te}
1929.

Lieft. Bengt Tönderberg

Kon. Anna Södergren

född 1845 i Almunderyd.

LUNDS UNIVERSITETS ^{42.}
FOLKMINNESARKIV

2684

Styvmorsvisan.

Styvmors~~u~~isan.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

43.

Styvmors-visan.

Styvmors-visan.

Det bodde en herre uti vår stad,
Han gifter sig med fru Silveryla.
För ädla mö och skön jungfru.

2684

//

De voro tillsamman i årena sex,
Emellan sig hade de barnena tre.

-//

Sen kom där en död uti vår stad,
Som tog fru Silveryla bort.

//

Småbarnen de gingo till sin moders grav
Och både, att Herren ville ta hennes själ.

//

Sen gingo de hem till sin fader igen
Och både, att han ingen styvmor ville ta.

//

Den herren han reste båd' öster och nord.

Han gifte sig med fru Dröjenbort.

2684

//

Fru Dröjenbort inom dörrarna steg,

Småbarnen för henne föllo ned.

//

Det ena hon sparkar, det andra hon slog,

Det tredje hon kastar ned af en bro.

//

Det ena grät vatten, den andra grät blod,

Det tredje grät upp sin moder ur jorda.

//

"För hör I Guds änglar, får jag stiga ned,

Ty mina små barn de lida stor nöd?"

//

"Ja visst får du till jorden stiga ned,

tills hemmelens klockor de klämta på dig."

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

45

Fru Silveryla inom dörren steg,

2684

Fru Dröjenbort för henne föll ned.

//

"För vill du nu tala vid herren din?" —

"Nej, jag vill tala vid mina små barn."

//

"Ack, dina små barn, de lida ingen nöd,

De sitta i kammaren och dricka sitt mjöd."

//

"Fru Dröjenbort säg aldrig så,

ty mina små barn få aldrig en tår.

//

Lämnat efter mig har jag åker och äng,

Men mina små barn få gå hungriga i säng.

//

Lämnat efter mig har jag bolstrarna de blå,

Men mina små barn få ligga på strå.

//

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

46.

Lämnat här jag efter mig både oxar och kor,
Men mina små barn få gå i träskor.

2684

++

Men vill du nu bliva en styvmor så sträng,
I helvetet skall du hava din säng.

++

Men vill du nu bliva en styvmor så god,
I hemmelen skall de hava din stol.

++

Jag får icke längre tala med dig,
Ty hämmelens klockor de klämta på mig.
För ädla mö och skön jungfru."

++

Småland

Uppst. Bengt Lööfberg, 1929

Kinnemoalds lfd.

Per. Anna Lööfberg, f. 1845 i A.

2684

Skinnemoalds lfd.

UNIVERSITETETS
FOLKLINNESARKIV

Frieri och bröllop.

Frieri och bröl-
lop.

Bruden skulle kläs antingen av
några släktingar eller också av prästfrun.

Föräldrarna bestämde i huvudsak
giftet åtminstone vad flickorna beträffade. De fingo
foga sig i vad far och mor ville. Bönemannen skulle
höra sig för, om de hade något emot att den eller den
friaren anmälde sig. Han skulle även upplysa om vilka

tillgångar friaren hade och höra sig för, hur mycket bruden komme att få i hemgift. Så blev det utsatt en dag, då friaren skulle komma. Då hade han sin far med sig och så gjordes affären upp. Som kontrahenterna ofta voro från olika socknar hände det ofta, att de aldrig sett varandra förr.

Flickorna skulle inte gifta sig förrän de voro 21 år. Mina föäldrar gifte sig, när de voro 18 år, men de fingo skriva till kungs om tillåtelse. De måste gifta sig, för min farmor hade blivit änka, och som far var ende sonen, fick han övertaga gården och måste då ha hjälp.

Det kallades aldrig förlovning, utan de skrevo under ett kontrakt, i vilket stod, hur mycket var och en skulle föra med sig i boet. "Nu är det säkert", sa de, "för det är skrivet!" Sedan var det tid att taga ut lysning, så någon förlovningstid blev det inte.

Friaren skulle ha med sig
fästepengar (specieriksdaler) allt efter råd och
lägenhet. Min mor hade åtta stycken och så bok och
ring (silver). Ibland kunde det vara en pärlring
till förlovningsring. Pärlorna voro då också av sil-
ver.

2684

När de så skulle till prästen
för att taga ut lysning, måste brudens far vara med.
Bruden skulle alltid följa med till prästen, för det
hette, att hon skulle ha rättighet att klaga för prä-
sten, om hon hade blivit tvingad, men det var det ju
inte många som vågade begagna sig av. Det fick inte ly-
sa på nedan utan på ny och särskilt föredrogs nyårs-
nyet. Första söndagen under lysningen skulle de vara
i fästmöns hem och andra och tredje lysningsdagen res-
te de bort till någon främmande kyrka till släktingar
eller så. - Varför det inte skulle lysa i nedan, vet
jag inte. På skämt brukade de säga, att det skulle

Lysning.

30.
inte lysas för dem i advent eller nedan, ty då fingo
de så svarta barn, På den tiden ville alla smålän-
ningar ha ljusa barn. De ville inte vara svarta, som
blekingarna, som flyttade in hit. Smålänningarna sa'
aldrig något annat om dem än "den svarte blekingen!"

Det var heller inte bra, om det
lyste i fastan, ty då blevo de fattiga hela sitt liv.

Innan de fick lysning, fick de
läsa en vers i en bok och så ett stycke i katekesen.
Det kom en gång en bleking hit, och när prästen fråga-
de: "Vem har stiftat äktenskapet?" svarade han: "Det har
jag mest säljer gjort. Jag hade Prurup-Petters Håkan te
gå och förhöra sig lite i förväg!"

Han blev fjärdingsman sen, och
~~då fick han brev från länshövdingen, som sade att han skulle
i. Efter några dagar kom han till för.~~

2684

Prästen fick en femma eller tia
av de förmögna och en krona av de fattiga. Detta betalade vanligen brudens far.

2684

Sällan dröjde de längre än en månad med bröllopet, sen det hade lyst ut. De flesta bröllopen hölls vid jul eller midsommar eller på våren, då de skulle tillträda sina jordbruk. Hade de inte bröllop, utan bara vigsel, så var den på lördagarna i prästgården. Då reste brudparet till prästen tillsammans med ett par brudtärnor och ett par pojkar eller äldre män. Bröllopet.

Bröllopsgården pryddes med ärebågar vid inkörsporten och över dörren. En sköld med brudparets namn sattes över dörren och likaså vid det hemmet de flyttade till. Där stod alltid "välkommen" över dörren. Det ordnade de själva.

Den, som skulle bli värd på bröllopet, gick ikring och bjöd gästerna utom de närmaste

släktingarna, som bjödos av brudens far. Bröllops-
gästerna utgjordes först och främst av släkten, sen
grannarna till den gården, där bröllopet var och till
den brudparet skulle flytta och så byalaget. Här i
Ryd hörde till byalaget: Ryd, Inlockahult, Kupers-
måla, Tröjemåla, delvis Hönshylte och Slättesmåla.
I dessa senare bjöds bara bondfolket men i de andra
torpare och soldater.

*Småland
Kommunikations- och
Almanackeryrket*

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

*uppl. av B. Förlberg
1929*

53.

Förningen skulle de antingen

Förning.

ha med sig, när de kom körande dit, annars skickade de dit den dagen förut. Den skulle utgöras av: ett par fina brödkakor, 2-3 stycken stora risgrynspannkakor, ett fat sötost, en stor sockerkaka eller också ett fat bakelser. Sockerkakan hade de tre till fyra olika former till, så den bildade ett alnshögt torn. I toppen på detta sattes en blombukett, om det var ett glädligt gille och ett kors, om det var begravning. De olika bottenarna glaserades ihop med svart glasyr, om det var begravning och med vit, om det var andra gillen.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2684

Bruden skulle ha pengar i skon, och de slantarna skulle de giva till de fattiga, för att de skulle föra tur till dem och olyckan från dem.

Det var inte bra att få brudskor. Inte heller skulle bruden själv slita upp dessa, utan hon skulle skänka bort dem till någon annan att

slita upp dem. Jag slet upp min äldsta systers skor.

Som brud hade min mor blå klädes-
dräkt, blommigt kulört förkläde, vit klut och kulört
bröstkläde. Hon hade en papperskrona med glitter och
stjärnor och konstgjorda blommor, fastän hon gifte
sig vid midsommar. De fattigare hade ingen krona. -

Här var en mycket vacker silverkrona, men den var sällan
i användning. *Men var den än vet jag inte.* Aldrig det jag vet. Prästen och kyrkovär-
den sålde den sedan, och det gick samma väg med en
ljuskrona, som var gå'en lite sönder. Var pengarna blev
av, vet inte jag!

De, som fått oäkta barn eller
fingo barn i otid, skulle "böta kyrkdörren". Det var visst
tre kronor, och dessa användes till att reparera kyr-
kan med.

Brudgummens ungdomsvänner skulle
hämta honom i hans hem och eskortera honom till bröl-
lopsgården, och de hade spelman med sig. Ungflickorna

2684

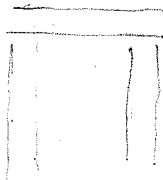
LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

samlades hos bruden. Bruden var inte synlig förrän de hämtade henne ut till vigseln. De sa, att hon skulle försöka få fram sin fot lite framför brudgummens, så hon skulle få bli husbonde eller åtminstone se till, att hon stod i jämnhöjd.

2084

Vid middagen suto prästfrun på bruden sida och prästen på brudgummens sida. Brudgummens far och mor näst efter prästen, och brudens näst efter prästfrun. Sen därefter kom närmare släktingar och mera förnåma. Närmare ungdomar, syskon, tärnor och så placerades mitt emot brudparet inuti hästskon. Det krusades mycket.

Middagen.



Det bjöds på storartat smörgåsbord i ett annat rum litet förr än de skulle sätta sig till bords. Detta utgjordes av kallskuret, supar och omeletter.

Rätterna vid middagen:

Förrätt: Äl, sylta, ättikerätt, kalla.

2684

Fiskrätt: Lutfisk. Sup till den, för fis-
ken skulle i vatten. Drack nästan endast till smörgåsbor-
det.

Kötträtt: Revbensspjäll, helkokt
skinka på tennfat, korv och andra köttvarer. Lök och
lingonmos och stuvade makaroner eller risgrynspannkaka.
Det bjöds aldrig potater på ett kalas. Det skulle vara
en skam att bjuda på potatis vid ett festligt tillfälle.

Efterrätt: Saftkräm, bakelser, socker-
kaka, sötost. Till efterrätten serverades vin. Krämen var
garnerad med hårt gräddskum. Detta skulle den skickligas-
te i köket göra.

Dansen varade hela natten. Det var Dansen.

gången en stund på natten, när de hade "dansat kronan av bruden". Då följde de brudparet till brudkammaren, så de fick gå och lägga sig.

2684

Att dansa kronan av bruden gick så till, att alla ungflickorna dansade en ring runt bruden. När de hade gjort det, tog hon av sig kronan, fick en näsduk bunden om ögonen, och så skulle hon gå och sätta kronan på en av dem. Den, som fick kronan, skulle stå brud nästa gång.

På somliga ställen var det det- samma med brudgummen. De dansade runt honom, och den, som han satte blombykettan på, skulle bli brudgum här- näst.

Prästen skulle dansa första dan- sen med bruden och sen i fortsättningen efter rang och värdighet. Brudparet skulle dansa med alla. Det var hu- vudsakligast vals eller slängpolka.

När de blevo trötta på att dansa,
fingo de gå och lägga sig, så fort de ville. Då var det
bäddat syskonsäng åt dem alla antingen på något vinds-
rum eller på logen. *En del fick dock bo hos grannarna.*

2684

Dagen därpå, berättas det, skulle
brudparet gå omkring både hos grannarna och de som lå-
go i syskonsäng och bjuda på smörgås och brännvin. Sam-
tidigt bjöd de dem då att komma på middag. Detta har dock
icke förekommit i min tid här.

Brölloppet varade i två dagar till,
men ofta hände det, att några, som inte hade tid att
stanna så länge, reste hem innan.

Brudens färd till det nya hemmet.

Brudens färd
till det nya
hemmet.

Det kunde dra över till lördagen efter, innan bruden flyttade från sitt gamla hem. Brudens mor skulle inte följa henne till det nya hemmet, för då kom hon att längta efter det gamla.

I den gården de flyttade in, skulle det nykomna folket tas emot med gröt, risgrynsgröt, den bästa de visste. Den dekorerades med lite kulört kräm eller också köpte de sockerkonfekt och lade ut i krokar.

De nygifta skulle släppa en katt

ALLA ORDBOKS
FOLKREPRESENTANTIV

60.

före sig i huset. Denne skulle ta bort olyckorna.

Skulle det vara riktigt bra, skulle de slänga katten

före sig i alla rummen.

2684

Men några choser fick vi inte ta-

la om i mitt hem. Kom vi och sa' något sådant, sa' både

far och mor: "Kom inte med era dumma choser!"